

LỚP 5 – CHỦ ĐỀ 2

THẾ GIỚI TRONG MẮT TÔI

1. MỤC TIÊU

Sau chủ đề này, học sinh:

- Xác định được vấn đề về đời sống xã hội mà mình quan tâm (nước sạch, thực phẩm, bệnh tật, đói nghèo, chiến tranh...).
- Nêu được ý kiến của bản thân về vấn đề mà mình quan tâm.
- Thực hiện được những việc làm để cải tạo, xây dựng thế giới tốt đẹp hơn.
- Đánh giá được việc thực hiện các hoạt động học tập, khả năng làm việc nhóm của bạn bè trong lớp.

Chủ đề này góp phần hình thành và phát triển cho học sinh:

- Năng lực: Năng lực giao tiếp, năng lực thích ứng với cuộc sống.
- Phẩm chất: Trách nhiệm (thể hiện thông qua những suy nghĩ, cam kết hành động vì môi trường).

2. CHUẨN BỊ

2.1. Giáo viên: Hình ảnh đáp án của các câu đố ở hoạt động 1, tiết 3 – 4.

2.2. Học sinh: Bút màu, giấy A4/giấy vẽ, keo/hồ dán; tranh, ảnh, bài báo, thông tin về sự kiện, nhân vật,... của vấn đề đời sống xã hội mà mình quan tâm (thuộc một trong bảy vấn đề đã nêu ở mục a, hoạt động 1, trang 13, sách học sinh).

Lưu ý: Giáo viên yêu cầu học sinh chuẩn bị tranh ảnh, bài báo, thông tin về sự kiện, nhân vật,... của vấn đề xã hội mà mình quan tâm trước 1 tuần.

3. GỢI Ý TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG

3.1. Gợi ý tổ chức tiết 1, 2

Hoạt động 1: Trò chơi “Nghe nhạc hiệu – đoán bài hát”

1. Giáo viên phổ biến luật chơi cho học sinh: Các em sẽ được nghe một đoạn nhạc và phải đoán đúng tên bài hát. Ai đoán đúng sẽ được phần thưởng.
2. Giáo viên tổ chức cho học sinh chơi.
3. Sau khi kết thúc trò chơi, giáo viên hỏi:

- Trò chơi vừa rồi nhắc đến những bài hát nào?
 - Theo em, những bài hát đó muốn nói với chúng ta điều gì?
4. Giáo viên tổng hợp các ý kiến của học sinh và giới thiệu vào chủ đề hoạt động.

Hoạt động 2: Tìm hiểu về thế giới quanh em

1. Giáo viên yêu cầu mỗi học sinh tự thực hiện nhiệm vụ: quan sát những hình ảnh ở mục a, hoạt động 1, trang 13, chọn vấn đề em quan tâm nhất và ghi vào chỗ chấm ở trang 13.
2. Giáo viên phân nhóm học sinh theo vấn đề mà các em quan tâm.
3. Giáo viên gọi một số học sinh chia sẻ vấn đề mình quan tâm trước lớp và yêu cầu các em giải thích vì sao mình lựa chọn vấn đề đó.
4. Giáo viên gọi 1 – 2 học sinh đọc yêu cầu của mục b, hoạt động 1, trang 14 sách học sinh cho cả lớp nghe và kiểm tra sự hiểu nhiệm vụ của học sinh.
5. Giáo viên yêu cầu mỗi học sinh tự thực hiện nhiệm vụ: viết 3 đặc điểm, sự kiện, nhân vật,... của vấn đề em chọn trước năm 2000 và sau năm 2000 vào các ô trống ở trang 14.
6. Giáo viên tổ chức cho học sinh thảo luận nhóm (6 – 8 em) và tổng hợp những đặc điểm, nhân vật, sự kiện,... về vấn đề nhóm quan tâm.
7. Giáo viên tổ chức cho các nhóm trình bày kết quả thảo luận dưới hình thức “phóng sự”, trong đó đại diện mỗi nhóm đóng vai phóng viên để chia sẻ những thông tin mà cả nhóm tập hợp được.
8. Giáo viên đánh giá, tổng kết và làm rõ hơn ý nghĩa của những vấn đề toàn cầu hiện nay và chuyển tiếp sang hoạt động 2.

Hoạt động 3: Thế giới trong em là...

1. Giáo viên gọi 1 – 2 học sinh đọc yêu cầu của hoạt động 2, trang 15, sách học sinh cho cả lớp nghe và kiểm tra sự hiểu nhiệm vụ của học sinh.
2. Giáo viên yêu cầu mỗi học sinh tự thực hiện nhiệm vụ sắp xếp những tranh, ảnh, bài báo,... đã sưu tầm về vấn đề mình quan tâm theo gợi ý ở trang 15, sách học sinh.
3. Giáo viên cho học sinh chia sẻ theo cặp về sản phẩm của mình.
4. Giáo viên gọi một số học sinh lên giới thiệu về sản phẩm của mình trước lớp.

Hoạt động 4: Quan điểm của em là...

1. Giáo viên yêu cầu học sinh làm việc cá nhân, đọc yêu cầu của hoạt động 3, trang 15, sách học sinh và viết ý kiến về vấn đề mình quan tâm theo gợi ý.
2. Giáo viên tổ chức cho học sinh chia sẻ trong nhóm (4 – 6 em) quan điểm cá nhân về vấn đề mình quan tâm.
3. Giáo viên gọi một số học sinh lên trình bày quan điểm của mình trước lớp.
4. Giáo viên tổ chức cho học sinh trao đổi, đặt câu hỏi thêm với bạn trình bày (nếu có) để tìm hiểu thêm về các vấn đề của đời sống xã hội.

Hoạt động 5: Tiếng nói của chúng em

1. Giáo viên gọi học sinh đọc yêu cầu của hoạt động 4, trang 16, sách học sinh cho cả lớp nghe và kiểm tra sự hiểu nhiệm vụ của học sinh.
2. Giáo viên yêu cầu học sinh làm việc cá nhân, đặt vào vị trí của một nhân vật nổi tiếng trong lĩnh vực mình quan tâm để xây dựng kế hoạch hành động theo gợi ý ở trang 16.
3. Giáo viên lưu ý học sinh về những vấn đề cần trình bày trong bản kế hoạch:
 - Điều em muốn làm là gì?
 - Điều đó có ích lợi gì cho xã hội?
 - Em sẽ làm điều đó như thế nào?
 - Điều mà những người khác có thể làm cùng em?
4. Giáo viên tổ chức cho học sinh chia sẻ theo cặp kế hoạch hành động của mình.
5. Giáo viên gọi một số học sinh trình bày kế hoạch trước lớp.

Chuẩn bị cho tiết học sau

Dặn học sinh:

- Về nhà hoàn thành việc sắp xếp tranh/ảnh/bài báo,... về vấn đề em quan tâm; phân viết về quan điểm, kế hoạch hành động của em để góp phần xây dựng cuộc sống tốt đẹp hơn.
- Vẽ tranh về vấn đề em quan tâm (nếu có thể).
- Chuẩn bị bài thuyết trình về vấn đề của đời sống xã hội mà em quan tâm (sử dụng những sản phẩm đã làm ở hoạt động 3 và 4, trang 15 – 16, sách học sinh).
- Chuẩn bị các câu hỏi về những vấn đề của đời sống xã hội mà các em quan tâm.
- Mỗi tổ chuẩn bị một tiết mục văn nghệ cho diễn đàn sẽ tổ chức ở hoạt động 7.

3.2. Gọi ý tổ chức tiết 3, 4

Hoạt động 6: Trò chơi “Đố vui”

1. Giáo viên tổ chức cho học sinh chơi trò đố vui. Phổ biến luật chơi cho học sinh:

- Có 7 mảnh ghép trên màn hình. Mỗi mảnh ghép tương ứng với một hình ảnh.
- Người chơi có quyền chọn mảnh ghép bất kì. Nếu trả lời đúng câu đố ở mảnh ghép đó thì hình ảnh sẽ được mở ra. Nếu trả lời sai thì các bạn ở dưới có quyền đoán tiếp.
- Nếu trả lời đúng, người chơi có quyền chỉ định bạn chơi tiếp theo.

Ví dụ một số câu đố:

- Quanh năm đứng ở vệ đường
Các bạn qua lại hãy thương tôi cùng
Cái gì các bạn chẳng dùng
Đưa tôi giữ hộ, vứt vung người cười.
Là cái gì?

(Đáp án: Thùng rác)

- Tôi có ở khắp mọi nơi
Có ích, có hại tùy nơi người dùng
Phân loại quan trọng vô cùng
Môi trường xanh sạch việc chung mọi người.
Là cái gì?

(Đáp án: Rác)

- Khi nắng thì tôi bay lên
Gió đưa tôi đến mọi miền xa xôi
Khi lạnh đã nặng hạt rồi
Tôi sà xuống đất về nơi cội nguồn.
Là cái gì?

(Đáp án: Nước)

- Cây gì mà chẳng trở hoa
Đậu quả bầu già cuống mỗi một dây
Du dương trầm bổng đắm say

Tay mà sờ đến ngất ngây lòng người?

Là cái gì?

(Đáp án: Đàn bầu)

- Người ta thiết kế công trình

Tôi đây thiết kế áo mình áo ta.

Là ai?

(Đáp án: Nhà thiết kế thời trang)

- Có miệng nói, có tai nghe

Chỉ nằm một chỗ không hề đi đâu

Chúng tôi mỗi đứa một đầu

Giúp cho gặp gỡ cùng chung chuyện trò.

Là cái gì?

(Đáp án: Điện thoại bàn)

- Da cóc mà bọc bột lọc

Bột lọc mà bọc hòn son.

Là quả gì?

(Đáp án: Quả vải)

- Thừa cơ thắng thế anh lùi

Tôi thua biết phận tôi thời xông lên.

Là trò chơi gì?

(Đáp án: Trò chơi kéo co)

2. Giáo viên tổ chức cho học sinh chơi. Học sinh chọn mảnh ghép và trả lời câu đố tương ứng với mảnh ghép đó.

3. Khi tất cả các mảnh ghép đã được mở, giáo viên nêu câu hỏi cho cả lớp trao đổi:
Những hình ảnh trong trò chơi gợi cho em liên tưởng đến những vấn đề gì?

4. Giáo viên mời một số học sinh trả lời và giới thiệu vào hoạt động 2.

Hoạt động 7: Triển lãm “Thế giới trong mắt tôi”

1. Giáo viên tổ chức cho học sinh trưng bày sản phẩm đã chuẩn bị ở hoạt động 2.

2. Giáo viên tổ chức cho học sinh trong lớp tham quan triển lãm, viết lại cảm xúc, chụp lại những bức tranh/ảnh mình thích, trao đổi với tác giả, người sưu tầm những bức tranh/ảnh đó.

3. Giáo viên dành thời gian cho học sinh chia sẻ cảm xúc sau khi tham quan:

– Em thích bức tranh/ảnh/phần trưng bày của bạn nào nhất? Tại sao?

– Em có suy nghĩ gì sau khi tham quan triển lãm? (Điều em thích nhất? Điều em thấy có thể làm tốt hơn?)

4. Giáo viên tổng kết hoạt động và dẫn dắt chuyển sang hoạt động “Diễn đàn: Em và thế giới”.

Hoạt động 8: Diễn đàn “Em và thế giới”

1. Giáo viên hướng dẫn học sinh chuẩn bị cho diễn đàn:

– Lên kịch bản cho diễn đàn;

– Lên danh sách các câu hỏi, những vấn đề sẽ trao đổi trong diễn đàn;

– Lên danh sách khách mời cho diễn đàn (có thể là phụ huynh; những người đang làm việc trong các lĩnh vực thuộc vấn đề sẽ trao đổi hoặc thầy/cô Tổng phụ trách).

– Người dẫn chương trình (MC) sẽ được lớp bình chọn từ tiết trước

– Chuẩn bị các tiết mục văn nghệ sẽ biểu diễn trong diễn đàn.

2. Giáo viên tổ chức cho học sinh kê dọn, trang trí lớp học tạo không gian cho diễn đàn (có thể kê bàn ghế theo hình chữ U).

3. Giáo viên tổ chức cho học sinh thực hiện chương trình “Diễn đàn: Em và thế giới”.

– MC giới thiệu chương trình, mục đích của diễn đàn, giới thiệu khách mời.

– Trình diễn các tiết mục văn nghệ đã được chuẩn bị.

– MC nêu ra những vấn đề trao đổi trong diễn đàn, mời một số học sinh chia sẻ quan điểm của mình về các vấn đề của đời sống xã hội, đồng thời nêu ra các câu hỏi cho khách mời.

– MC dẫn dắt, mời khách mời trả lời các câu hỏi và kết nối với các học sinh khác để các bạn trong lớp cùng tương tác trao đổi. Từ đó hướng các bạn trong lớp đến việc cam kết thực hiện những hành động cụ thể để xây dựng cuộc sống tốt đẹp.

- Giáo viên lên phát biểu ý kiến, tổng kết diễn đàn.
- MC cảm ơn khách mời, kết thúc diễn đàn.

Hoạt động 9: Báo cáo kết quả rèn luyện

1. Giáo viên tổ chức cho học sinh chia sẻ về những việc mà các em đã làm trong tuần vừa qua: *Em đã làm được những gì? Cảm nhận của em như thế nào làm? Câu chuyện em nhớ nhất trong tuần?*
2. Giáo viên tổ chức cho học sinh kể cho các bạn trong lớp nghe về những việc làm của mình hoặc nhóm mình (kèm theo hình ảnh/sản phẩm minh họa nếu có).

Hoạt động 10: Đánh giá

1. Giáo viên hướng dẫn học sinh tự đánh giá những điều mình đã học và làm được ở bảng đánh giá trang 17, sách học sinh.
2. Giáo viên tổ chức cho học sinh trao đổi với bạn để nhận xét nhau.
3. Giáo viên ghi nhận xét vào mục c, trang 17, sách học sinh.

Thư gửi phụ huynh:

Giáo viên sử dụng thư gửi phụ huynh để cùng phối hợp với gia đình học sinh trong những nội dung sau:

1. Hỗ trợ học sinh trong việc tìm kiếm thông tin, tranh, ảnh về các vấn đề của đời sống xã hội mà học sinh quan tâm.
2. Phụ huynh tiếp tục quan sát hỗ trợ con trong việc thực hiện kế hoạch hành động mà các em đã xây dựng.
3. Gửi lại đánh giá cho giáo viên về ý thức, thái độ, hiệu quả công việc học sinh thực hiện cho giáo viên vào cuối kì.